národní
úložiště
šedé
literatury

Poradní orgán vlády ve věci vládních návrhů zákonů

Medková, Eva
2006

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-253604

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 20.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Parlament České republiky

Kancelář Poslanecké sněmovny

Parlamentní institut

PORADNÍ ORGÁN VLÁDY VE VĚCI VLÁDNÍCH NÁVRHŮ ZÁKONŮ

SROVNÁVACÍ STUDIE

Informační podklad č. 1.166

Zpracoval:
Mgr. Eva Medková

Leden 2006

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Obsah:

OBSAH: 2

ÚVOD 3

1. BELGIE 4

2. DÁNSKO 5

3. ESTONSKO 5

4. FINSKO 5

5. FRANCIE 6

6. ITÁLIE 8

7. LITVA 8

8. LOTYŠSKO 9

9. LUCEMBURSKO 9

10. NĚMECKO 10

11. NIZOZEMSKO 10

12. POLSKO 12

13. PORTUGALSKO 13

14. RAKOUSKO 14

15. ŘECKO 14

16. SLOVENSKO 14

17. SLOVINSKO 15

18. ŠPANĚLSKO 16

19. ŠVÉDSKO 18

20. VELKÁ BRITÁNIE 18

PRAMENY 19

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

Úvod

Vláda je institucí, která se významnou měrou podílí na legislativním procesu. Je nadána zákonodárnou iniciativou a toto její oprávnění je pro tvorbu právních předpisů klíčové. Ministerstva jsou vybavena rozsáhlým aparátem, který jim umožňuje vytvářet návrhy zákonů co nejlépe. Přípravné práce na návrhu zákona vyžadují značné úsilí plynoucí zejména z požadavků kladených na vypracování jazykového a obsahového znění návrhu a na zajištění jednoty a bezrozpornosti právního řádu (tedy z požadavku, aby byl zajištěn soulad navrhovaného zákona s právními předpisy ostatními, a to opět po obsahové i formální stránce). Je proto časté, že existuje specializovaný orgán, který návrhy, předtím než jsou v rámci legislativního procesu postoupeny parlamentu, posuzuje, přezkoumává či přímo vypracovává. Účelem je dosáhnout vyšší kvality návrhu (ať již jazykové, koncepční či jiné).

Takový orgán má v jednotlivých státech různou formu. Může být institucí, která je kromě poskytování poradenských či přezkumných služeb pověřena i vykonáváním funkcí jiných (Státní rady ve Francii či v Belgii jsou zároveň i správními soudy), institucí, která je čistě poradním orgánem vlády (legislativní rada v Polsku) či se jedná o jednotlivé ministerstvo, které je pověřeno přípravnými pracemi (Ministerstvo spravedlnosti ve Finsku) anebo to může být i orgán jiný (Úřad Parlamentní rady ve Velké Británii).

Orgán může být složen z profesionálních pracovníků (Belgie, Finsko, Francie, Lucembursko, Velká Británie) či z vysokých státních úředníků či z jiných erudovaných osob (Slovensko, Polsko).

Takový specializovaný orgán může vstoupit do legislativního procesu, jak již bylo řečeno výše, před předložením návrhu před parlament (což je obvyklé), ale i poté (jak o tom svědčí příklad Velké Británie).
Vyjádření takového orgánu obyčejně působí jen silou právní přesvědčivosti. V některých státech se dotýká jen formální a obsahové stránky návrhu (např. Belgie), v jiných hodnotí i jeho účelnost, nezbytnost či vhodnost (např. Francie, Lucembursko, Nizozemsko).

Tato studie se bude zaměřovat především na ty orgány, jejichž funkcí je zejména poskytovat poradenské a konzultační služby při přípravě vládních návrhů zákonů.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

1. Belgie

Státní rada *(Raad van State, Conseil d'État)*, která dnes sídlí v Bruselu, byla vytvořena roku 1948 na základě zákona z 23. prosince 1946. Je institucí, která nespadá pod žádnou ze tří základních mocí (zákonodárnou, výkonnou, soudní). Belgická Ústava (čl. 160) předvídá její existenci od roku 1993, v podrobnostech však odkazuje na zákon.
V současné době je organizace i činnost Státní rady (dále jen Rada) upravena organickými zákony, které byly v roce 1973 královským nařízením sloučeny do jednoho dokumentu.

Struktura Státní rady
Státní rada se skládá z Rady (44 členů: předseda, předsedové komor, státní radové) auditorátu (*Auditorat*, jehož základní funkce spočívá v provádění nezávislého šetření případů před Státní radou), z koordinační kanceláře a ze spisovny. Státní rady jmenuje král.

Rada je poradním i soudním orgánem zároveň. Z tohoto důvodu se člení na 2 sekce, legislativní a správní.
Legislativní sekce zahrnuje 4 komory (4 předsedy komor a 8 radů). Komora zasedá v počtu 3 členů Rady a 2 přísedících (přísedících je 10, jsou většinou univerzitními profesory práva a k účasti na zasedáních v legislativní sekci jsou povoláváni z důvodu své specializace). Zasedání probíhá v jednotlivých komorách, je však možné, aby zasedaly i spojené komory či aby se uskutečnilo plenární zasedání.
Správní sekce se člení na 11 komor, které zasedají v počtu 3 členů nebo 1 člena Rady. Je možné, aby i správní sekce zasedala v plenárním zasedání.

Činnost Státní rady
1/ Státní rada v roli poradce
Legislativní sekce se obligatorně (až na výjimku naléhavého stavu) vyjadřuje k obsahu všech návrhů zákonných i podzákonných právních předpisů jejichž předkladatelem je vláda. Dále se sekce na návrh předsedy příslušné komory parlamentu vyjadřuje i k návrhům zákonů pocházejících z horní či dolní komory parlamentu.
Sekce je oprávněna k podání vyjádření, které se týká souladu návrhu s právními normami vyšší právní síly, není však oprávněna k takovému vyjádření, které se týká návrhů měnících ústavu.

Vyjádření má vždy čistě právní charakter a není vyjádřením týkajícím se účelnosti či vhodnosti právní normy. Vyjádření není závazné a působí jen silou své právní přesvědčivosti. Pokud se předkladatel právní normy rozhodne právní názor Rady nerespektovat, může tak učinit, aniž by musel podávat jakékoli odůvodnění. Vyjádření je určeno pouze navrhovateli právní normy a proto nemívá veřejný charakter (zvláštní zákon nicméně v některých případech jeho uveřejnění předpokládá).

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

2/ Státní rada v roli správního soudce

Správní sekce vydává rozhodnutí ve věcech řízení o zrušení či pozastavení aplikace správních aktů. Dále rozhoduje o kasačních stížnostech proti konečným rozhodnutím vydaným ve sporném řízení správními soudy.

Správní sekce se však nemůže vyjadřovat ohledně souladu právních norem s Ústavou. V tomto případě musí požádat Rozhodčí soud *(Cour d'arbitrage)*, který je nadán určitými pravomocemi soudu ústavního o zodpovězení předběžné otázky.

Rozsudky, které sekce vydá mají až na některé výjimky (např. v případě, že se sekce shledá nepříslušnou) povahu věci rozsouzené a není možné proti nim podat opravný prostředek.

2. Dánsko

Žádný poradní orgán uplatňující se na poli tvorby nových zákonů neexistuje. Každý vládní návrh zákona (kromě zákonů státního rozpočtu) je však předtím, než je předložen parlamentu postoupen ministerstvu spravedlnosti, které zajistí jeho kontrolu po formální stránce (legality i kvality).

3. Estonsko

Žádný zvláštní poradní orgán ve věcech vládních návrhů zákonů neexistuje.

4. Finsko

Za přípravu návrhů nejdůležitějších zákonů, za fungování soudního systému a za výkon rozhodnutí je odpovědné **Ministerstvo spravedlnosti *(Oikeusministeriö).*** Není zvláštním poradním orgánem vlády ve věcech tvorby právních předpisů, vykonává však nad ní určitou kontrolu.

Struktura Ministerstva spravedlnosti – oddělení přípravy zákonů

Agenda přípravy návrhů zákonů je v rámci struktury Ministerstva spravedlnosti soustředěna v oddělení přípravy návrhů zákonů. Součástí oddělení je **úřad pro kontrolu legislativy**, který kontroluje návrhy zákonů vypracované jinými ministerstvy.

Oddělení přípravy návrhů zákonů se člení na 5 sekcí:

1. veřejného práva
2. občanského práva
3. trestního a procesního práva
4. evropského práva
5. úřad pro kontrolu legislativy

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Činnost Ministerstva spravedlnosti
Ministerstvo vypracovává návrh Ústavy a základních ustanovení týkajících se veřejné správy i právních aktů upravujících pravomoci prezidenta republiky, parlamentu, vlády a jejich vzájemné vztahy. Navrhuje též nejvýznamnější předpisy dotýkající se právního postavení osob a organizací (např. úpravu rodinného práva, dědického práva, práva smluv, ochrany spotřebitele či práva společností). Ministerstvo připravuje i návrhy kodexu trestního práva, právních předpisů upravujících postavení soudů, nucený výkon rozhodnutí či konkurz a úpadek.
Ministerstvo se podílí i na legislativním procesu v institucích EU, je aktivní i na půdě Rady Evropy. Je často i ústředním orgánem určeným mezinárodními smlouvami k např. poskytování právní pomoci orgánům jiných států. Podílí se i na vytváření mezinárodní komunikační sítě v oblasti práva.
Ačkoli jednotlivá ministerstva navrhují zákony v oblasti své působnosti, je to Ministerstvo spravedlnosti, které přebírá odpovědnost za rozvíjení a zlepšování práva v rámci celé vlády.

5. Francie

Instituce **Státní rady** ***(Le Conseil d´État***, dále jen Rada) datuje své kořeny již do 14. století, kdy se králův dvůr (*curia regis)*, jakožto orgán napomáhající králi vládnout, rozdělil na několik částí, z nichž jednou byla královská rada, poradní orgán krále. Vývoj dnešní Rady však probíhá až od roku 1799, kdy byla její existence oficiálně založena článkem 52 Ústavy z roku 1799.
Rada je dnes poradním a konzultativním orgánem francouzské vlády, a to zejména na poli tvorby nových právních předpisů a zároveň také nejvyšším orgánem správní justice. Významným úkolem Rady je i každoroční vypracování zprávy určené pro prezidenta republiky, ve které se zaměřuje na právní a správní reformy, které navrhuje vládě.

Struktura Státní rady
Po strukturální stránce se Rada člení na šest sekcí v čele se předsedou sekce a dvě oddělení (mezinárodní spolupráce a komunitárního práva) v čele s odpovědnou osobou. Sekce financí, vnitra, sociální a veřejných prací má za úkol posuzovat vládní návrhy zákonů, sekce sporů se zabývá správní justicí, poslední je sekce zpráv a studií. Zázemí poskytuje generální sekretariát v čele s generálním tajemníkem. Radě předsedá premiér, kterého zastupuje ministr vnitra. Nicméně jde o předsednictví a zastupování pouze teoretické, ve skutečnosti v čele Rady stojí její viceprezident.

Rada své úkoly plní na půdě jednotlivých sekcí, které jsou jejím základním uskupením anebo na půdě valného shromáždění (obyčejného, které se skládá z 35 osob nebo plenárního, které je složeno z cca 155 osob). Pro posouzení návrhů právních aktů v naléhavých případech je ustavena stálá komise čítající 20 členů.
Celkový počet úředníků Rady je v současné době 322. Většinu je možné rozdělit do tří hlavních kategorií: státní radové (147 osob), zpravodajové (131 osob) a čekatelé (21 osob).

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Činnost Státní rady

1/ Státní rada v roli poradce

Rada zkoumá návrhy zákonů a nařízení předtím než jsou předloženy Radě ministrů. Je oprávněna přezkoumávat navrhovaný text po všech stránkách, a může se tedy vyjadřovat jak k právní správnosti předkládaného textu, tak i k jeho formě či účelnosti. Některé právní akty musí být Státní radě k posouzení předkládány vždy (obligatorně), jiné jsou předkládány pouze fakultativně.

Obligatorně Rada posuzuje :
1/ všechny návrhy zákonů *(loi)* - předtím než budou přijaty Radou ministrů a předloženy Parlamentu) a
2/ návrhy nařízení *(ordonnance)* – předtím než budou přijaty Radou ministrů.
V obou případech jde tedy o posouzení předběžné.
Bez toho, aby došlo k jejich posouzení, resp. posouzení jejich změny, nesmí být přijaty či modifikovány ani dekrety Rady.
Od roku 1992 (novela článku 88 Ústavy francouzské republiky) posuzuje Rada i všechny návrhy komunitárních právních aktů, které vládě zasílá Komise, a to za účelem zjištění, zda tyto návrhy neobsahují úpravu těch věcí, které podle francouzské Ústavy spadají do oblasti, která musí být upravena zákonem[1].

Fakultativně může vláda předkládat Radě k posouzení a k vyjádření všechny druhy právních aktů. Také může Radě předložit k posouzení právní otázku, která se jeví spornou (tak se v minulosti Rada vyjadřovala např. ke slučitelnosti nošení islámského šátku ve státních školách s principem světskosti)

Vlastní posouzení návrhu právního aktu probíhá buď v některé ze čtyř příslušných sekcí (viz výše) nebo ve shromáždění (obyčejném či plenárním).

Poté co je vládní návrh Radě doručen, je třeba určit sekci, která se jím bude zabývat. Vzhledem k tomu, že působnost sekce vždy zahrnuje působnost několika ministerstev jsou návrhy mezi sekce rozdělovány právě podle toho, do které ze sekcí ten který ministerský návrh spadá. Pochází-li návrh z několika ministerstev a spadá-li do několika sekcí, bude posuzován oběma sekcemi pro tento účel spojenými anebo zvláštní komisí. Poté, co je návrh přidělen určité sekci, určí předseda sekce zpravodaje, který vypracuje o návrhu zprávu (příp. s vlastními dodatky či s návrhem na odmítnutí návrhu). Následně se o návrhu koná zasedání sekce, na kterém dojde ke schválení či odmítnutí navrhovaného textu.
Pokud jde o návrh zákona nebo nařízení anebo o jiný významný návrh je nutné ho k posouzení předložit i shromáždění, které rozhodne o tom, zda návrh schvaluje či odmítá. Jde-li o návrh, jehož posouzení je velmi naléhavé, předkládá se stálé komisi.

[1] Francouzská ústava vymezuje věci, které je vždy nutno upravit formou zákona a věci, které se upravují formou nařízení.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Závěrem je třeba zdůraznit, že vláda není, a to ani v případě obligatorních konzultací, názorem Státní rady vázána.

2/ Státní rada v roli správního soudce

Rada je nejvyšším článkem soustavy správních soudů ve Francii. Svou judikaturou zajišťuje jednotu rozhodování správních soudů. Proti jejímu rozhodnutí, jakožto rozhodnutí učiněnému v poslední instanci nelze, až na některé výjimky, podat opravný prostředek.

Rada rozhoduje
1/ jako kasační soud o stížnostech podaných proti rozhodnutí správních odvolacích soudů a proti rozhodnutí o pravomoci specializovaných správních soudů,
2/ jako odvolací soud o odvoláních proti rozhodnutí správních soudů vydaných ve věci obecních a kantonálních voleb a ve věci vyhoštění a při posuzování zákonnosti *(appréciation de légalité)*,
3/ jako soud prvního a posledního stupně o podáních napadajících dekrety, prováděcí akty ministerstev, rozhodnutí vydaná kolegiálními orgány s celostátní působností a o sporných věcech regionálních voleb a voleb do Evropského parlamentu
Kromě tohoto standardního rozhodování, je Rada v naléhavých případech oprávněna i k vydání rozhodnutí prozatímního charakteru.

Formace, v kterých jsou rozhodnutí vydávána jsou v zásadě čtyři. Jde o sekci sporů, podsekce sekce sporů (v současnosti jich je deset), spojené podsekce, a shromáždění. Některá méně závažná rozhodnutí je oprávněn učinit i předseda podsekce, předseda sekce sporů či soudci oprávnění vydávat rozhodnutí prozatímního charakteru.

Jednání formace Rady se rozpadá na dvě oddělené části: jednání veřejné a jednání neveřejné, při němž se koná porada. Pro průběh jednání je charakteristická postava tzv vládního komisaře[2], který má za úkol po skutkové i právní stránce veřejně nezávisle a nestranně ohodnotit projednávanou věc a uvést svůj názor na možná řešení daného případu. Porady se pak již neúčastní, neboť svou pozici už veřejně zaujal.

6. Itálie

Pro vládní návrhy zákonů neexistuje žádný zvláštní poradní orgán.

7. Litva

Žádný zvláštní poradní orgán pro vládní návrhy zákonů neexistuje.

[2] jde o původní termín, který je zavádějící - jedná se o osobu, která je členem Státní rady; tato postava byla inspirací pro vytvoření úřadu generálního advokáta u Evropského soudního dvora

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

8. Lotyšsko

Žádný zvláštní poradní orgán pro vládní návrhy zákonů neexistuje.

9. Lucembursko

Poradním orgánem lucemburské vlády je **Státní rada *(Le Conseil d´État)***, jejíž existenci předvídala již v roce 1856 lucemburská Ústava.

Struktura Státní rady
Rada se skládá z 21 státních radů, kteří jsou jmenováni velkovévodou na období 15 let. Velkovévoda je oprávněn člena rady odvolat, ale může tak učinit jen poté, co měl dotčený rada možnost se na plenárním zasedání vyjádřit k důvodům odvolání. Funkce státního rady končí vždy, dosáhne-li věku 72 let. Rada může být velkovévodou rozpuštěna.

Radu zastupuje její prezident, jenž je každoročně vybírán velkovévodou. Kromě zastupování Rady patří mezi jeho úkoly i péče o hladké fungování Rady či předsedání veřejným a plenárním zasedáním. Teoreticky může Radě předsedat, v případech, kdy to shledá vhodným, i velkovévoda.
O určitých otázkách (např. organizačního charakteru) rozhoduje kolegium, složené z prezidenta Rady a dvou viceprezidentů.
Vlastní činnost rady se odehrává ve výborech a na zasedáních.
Výbory existují stálé a takové, které prezident Rady vytvořil pro specifické záležitosti. V čele výboru je vždy ustanoven jeho předseda. Jednání výboru se kromě jeho členů mohou účastnit i ti státní radové, kteří jeho členy nejsou. S poradním právem se mohou účastnit i jiné osoby, pokud jsou o to výborem požádány. Výbory posuzují návrhy právních aktů, vyjadřují se k dotazům, které byly Radě zaslány či z vlastního popudu studují účelnost návrhů právních aktů (jejich změn).
Plenárního a veřejného zasedání se kromě předsedy a místopředsedů účastní všichni ostatní státní radové. Plenární zasedání se odehrává, až na určité výjimky, za zavřenými dveřmi a jsou na něm přijímány mj. i návrhy vyjádření Rady (většinové hlasování).
Administrativní základnou je sekretariát.

Činnost Státní rady
Státní Rada v roli poradce
Rada se vyjadřuje ke všem návrhům zákonů i ke všem návrhům prováděcích předpisů a smluv. V případě návrhů zákonů tak musí učinit dříve, něž jsou vládou předloženy před poslaneckou sněmovnu a v případě návrhů prováděcích předpisů a smluv dříve, než jsou předloženy velkovévodovi.

Vyjádření Rady má podobu odůvodněné zprávy, ve které jsou obsaženy přijaté závěry. Shledá-li Rada návrh právního předpisu v rozporu s právní normou vyšší síly, s Ústavou, s mezinárodní smlouvou anebo s obecnými právními principy zmíní to ve svém vyjádření.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

V případě, že se vláda domnívá, že jde o situaci, kdy je nutné poslanecké sněmovně návrh předložit bezodkladně, může tak učinit, aniž by bylo nutné Radu nejdříve konzultovat. Nicméně je možné, aby i poté sněmovna požadovala vyjádření Rady, a to dříve, než je návrh předložen k diskusi. Vždy je však nutné, a to i v případě naléhavého stavu, aby se Rada vyjádřila předtím, než dojde ve Sněmovně k definitivnímu hlasování o návrhu.
Pokud Sněmovna o návrhu hlasuje článek po článku, bez toho aniž by se z důvodu, že se Rada ještě ke všem článkům nevyjádřila, mohla uchýlit k hlasování o návrhu jako celku, běží Radě od sdělení dotčených článků lhůta 3 měsíců k tomu, aby se vyjádřila. Neučiní-li tak, může Sněmovna hlasovat o návrhu jako celku.

Kromě výše popsaného vyjádření Rada poskytuje i vyjádření obecné, které od ní může žádat vláda předtím, než ji k vyjádření předloží návrh zákona nebo prováděcího předpisu.
Rada má také možnost upozornit vládu na účelnost nových právních aktů nebo novelizací těch stávajících. V těchto případech, pokud dojde k zásadní shodě mezi vládou a Radou, může vláda Radu vyzvat, aby vypracovala návrh zákona nebo prováděcího předpisu.

10. Německo

Návrhy zákonů federální vlády jsou vypracovávány různými útvary. Žádný zvláštní/externí poradní orgán neexistuje.

Za právní slučitelnost návrhů je odpovědné Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo vnitra.

11. Nizozemsko

Články 73 až 75 nizozemské Ústavy upravují instituci **Státní rady *(Raad van State),*** která je jednou z vysokých rad státu. Rada je poradcem vlády i parlamentu ve věcech právních aktů i ve věcech týkajících se vlády. Je nejvyšším správním soudem. Sídlí v Haagu.

Struktura Státní rady
Strukturu Rady tvoří právní oddělení, oddělení správního soudnictví, oddělení poskytování služeb, oddělení vědy, výzkumu a komunikací a oddělení komunikace a vnějších vztahů. Právní oddělení se podílí na poradní funkci Rady, oddělení správního soudnictví na práci Úseku správního soudnictví (viz dále) a oddělení poskytování služeb je odpovědné zejména za finanční a personální věci Rady.
Rada je složena z ředitele, zástupce ředitele a maximálně 28 státních radů. Ředitelem Rady je Její Výsost královna. Funkce však ve skutečnosti plní zástupce ředitele. Státní radové jsou do funkce doživotně jmenováni královnou královským dekretem na návrh kabinetu a doporučení Rady. Jedná se o politiky, soudce, vysoké státní úředníky či vysokoškolské učitele.
V Radě je také zastoupeno až 50 tzv. „mimořádných radů“, kteří se obyčejně podílí jen na plnění soudních aktivit.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

V Radě je zaměstnáno přibližně 600 zaměstnanců, z čehož je přes 300 právníků.

Činnost Státní rady

1/ Státní rada v roli poradce

Rada poskytuje vládě[3] poradenské služby týkající se:
- návrhů zákonů předložených vládou parlamentu,
- mezinárodních dohod, které vláda předkládá parlamentu ke schválení,
- nařízení rady vlády předtím, než jsou vyhlášeny Korunou ,
- jiných věcí, o nichž se chce vláda poradit.

Rada je rozdělena na pět sekcí, z nichž se každá zabývá návrhy zákonů pocházejících od dvou až tří ministerstev. Sekce vyjádří svůj poradní názor a ten je poté projednán na pravidelném středečním plenárním zasedání, které poradní názor přijímá.
Rada se přitom zaměřuje zejména na politické, právní a technické aspekty a klade si např. tyto otázky: Jde o problematiku, která by měla být řešena právními předpisy? Je takový zákon skutečně nezbytný? Bude navrhovaná právní úprav efektivní, bude v rovnováze nákladů a zisků? Je návrh v souladu s právními předpisy vyšší právní síly, s principy demokracie, s principy právního státu? Najde své místo v existujícím systému práva? Je návrh v pořádku připraven po formální stránce?

V závěru poradního názoru Rada uvádí své rozhodnutí (diktum), které může být kladné i záporné. Je-li záporné, Rada doporučuje návrh neschválit či nevyhlásit anebo posečkat dokud v něm nedojde ke změnám. Negativním názorem Rady se návrh vrací zpět do vlády.
Jakmile Rada vyjádří svůj názor, příslušný ministr vypracuje zprávu pro Královnu, ve které budou obsaženy změny v návrhu a to, zda je navrhováno jeho předložení před Sněmovnu nebo nikoli. Názor Rady je zveřejňován v okamžiku, kdy je návrh předložen Sněmovně.

2/ Státní rada v roli správního soudce

Nejvyšším správním soudem v Nizozemí je Úsek správního soudnictví, který je součástí Rady. Rozhoduje o stížnostech podaných jednotlivci proti rozhodnutím vydaným obecní, provinční nebo ústřední vládou.

Úsek správního soudnictví se skládá ze všech státních radů a z „mimořádných radů“. Je rozdělen do čtyř komor (prostorového plánování, životního prostředí, standardního odvolání a odvolání v cizineckých věcech). Ve věcech prostorového plánování a životního prostředí je jedinou soudní instancí, ve věcech odvolání a cizineckých je odvolacím soudem pro rozsudky okresních soudů zabývajících se správní agendou.

[3] Sněmovna reprezentantů využívá porad Rady také, a to ve věcech návrhů zákonů představených jedním nebo více poslanci předtím, než jsou Sněmovně předloženy k projednání.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Většina případů, kromě cizineckých věcí, je projednávána veřejně. Věc je možné projednávat ústně a přímo, přičemž jednání probíhá buď před jedním státním radou nebo před senátem složeným ze tří radů.

Úsek správního soudnictví je oprávněn vydávat předběžná opatření.

12. Polsko

Poradním orgánem vlády v oblasti legislativních návrhů je **Legislativní rada *(Rada Legislacyjna))***. Na poli tvorby vládních návrhů zákonů se významně podílí i **Legislativní centrum vlády *(Rządowe Centrum Legislacji)***.

A. Legislativní rada

Legislativní rada je orgánem, který poskytuje konzultace a informace Radě ministrů a jejímu předsedovi (vládě) ve věcech tvorby práva a hodnocení jeho stavu v určitých oblastech. Je podřízena předsedovi Rady ministrů.

Struktura Legislativní rady
Rada tvořena 20 členy, právními experty. Členy Rady i jejího předsedu jmenuje předseda Rady ministrů na období 4 let. Zástupce předsedy Rady a jejího tajemníka jmenuje také předseda Rady ministrů avšak na základě návrhu předsedy Rady. Předseda Rady je pověřen organizováním práce Rady i její kontrolou. Práci Rady připravuje a plánuje prezidium. To je složeno z předsedy, jeho zástupce a tajemníka. Vlastní činnost provádí pracovní skupiny.

Činnost Legislativní rady
Mezi úkoly Rady patří:
1/ pravidelné hodnocení stavu práva ve stanovených oblastech (Rada bere v potaz soulad právních norem nižší právní síly normami právní síly vyšší i stupeň harmonizace polského práva s právem evropských společenství),
2/ vyjadřování názorů ohledně vládních návrhů zákonů zvláštního společenského, ekonomického nebo právního významu[4],
3/ vyjadřování názoru ohledně zvláště významných návrhů navržených poslanci, senátory nebo prezidentem republiky a předložených k vyjádření názoru buď vládě anebo předložených Radě k vyjádření se ohledně názoru vlády,
4/ navrhování a vyjadřování se k metodám a způsobům, kterými je možné řešit problémy spojené s aplikací Ústavy a zejména s uváděním zákonů v soulad s Ústavou,
5/ navrhování a vyjadřování se k metodám a způsobům posilování komunitárního práva,

[4] Toto vymezení kritizuje J. Wawrzyniak. Považuje ho za příliš neurčité a poukazuje na to, že skutečně závazné návrhy zákonů (např. rozpočet, zákoníky) Radu opomíjejí. viz Wawrzyniak, J. – Legislativní rada vlády a její úloha v procesu tvorby zákonů, Vostrá, L., Čermáková, J. (eds) - Otázky tvorby práva v České republice, Polské republice a Slovenské republice, Aleš Čeněk, Plzeň, 2005

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

6/ vyjadřování se k programu legislativní činnosti vlády,
7/ vyjadřování názoru na proces tvorby zákonů,
8/ hodnocení aplikace některých zákonů z hlediska efektivity a přijatých právních řešení.

Rada plní úkoly z vlastního podnětu, anebo na návrh (návrh podává předseda Rady ministrů, vedoucí jeho sekretariátu, předseda Legislativního centra vlády anebo tajemník Rady ministrů).

Rada zasedá na plenárních zasedáních a ve stálých nebo prozatímních skupinách.
Kromě členů Rady se na jejích pracích mohou podílet též jiné osoby. Jde o osoby závazně zvané na plenární zasedání (např. předseda Ústavního soudu, První předseda Nejvyššího soudu či předseda Nejvyššího správního soudu), o osoby zvané na plenární zasedání Rady či jejích skupin také závazně avšak s ohledem na projednávanou záležitost (např. ministři, vedoucí ústředních úřadů či prezident Polské národní banky) a o osoby zvané na plenární zasedání Rady či jejích skupin fakultativně.

B. Legislativní centrum vlády

Legislativní centrum vlády (dále jen Centrum) je součástí organizační strukturu Rady ministrů. Centrum zajišťuje koordinaci legislativní činnosti Rady ministrů, předsedy Rady ministrů a vládních institucí. Centrum poskytuje Radě ministrů právní služby (např. vypracovává právní stanoviska k vládním návrhům zákonů, zpracovává do právní terminologie vládní návrhy právních aktů předložené Radě ministrů či spolupracuje s výborem pro evropskou integraci při harmonizaci polského práva s právem komunitárním). Centrum také vydává polskou sbírku zákonů *(Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej)* a polský úřední věstník *(Monitor Polski)*. Centrum tedy není poradním orgánem.

Centrum se skládá z několika organizačních jednotek: legislativního oddělení, oddělení obchodního a finančního práva, oddělení správního práva, právní kanceláře, administrativní kanceláře, vydavatelského úřadu polské sbírky zákonů a polského úředního věstníku. Kromě těchto jednotek může předseda Rady zřizovat i další jednotky, stálé nebo ad hoc výbory apod.
Centrum řídí jeho předseda, který je jmenován i odvoláván předsedou Rady ministrů.

Na rozdíl od Rady, která se skládá v zásadě z osob pracujících na úvazek mimo struktury vládní správy, je Centrum složeno z pracovníků vládního úřednického aparátu působícího v oboru legislativy[5].

13. Portugalsko

Poradním orgánem portugalské vlády je **Centrum právních studií** ***(Centro de Estudos Jurídicos de Minho, CEJUR)***. Plní poradenské i konzultační funkce a to nejen v případě vládních návrhů zákonů. Mezi jeho hlavní úkoly na tomto poli patří účast na přípravě návrhů

[5] Wawrzyniak, J. – Legislativní rada vlády a její úloha v procesu tvorby zákonů, Vostrá, L., Čermáková, J. (eds) - Otázky tvorby práva v České republice, Polské republice a Slovenské republice, Aleš Čeněk, Plzeň, 2005.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

zákonů a zpracovávání právních studií. Zároveň však vykonává i jiné úkoly, mezi které patří např. příprava odpovědí pro správní soudy anebo odpovědí pro přezkumné řízení ústavnosti a zákonnosti právní normy.
CEJUR je tvořen ředitelem a maximálně 12 konzultanty. Konzultanti jsou vybíráni z řad významných a zkušených právních vědců či právníků. Svou funkci vykonávají po dobu maximálně 2 let.

14. Rakousko

V současné době v Rakousku v oblasti tvorby návrhů zákonů neexistuje žádný zvláštní poradní orgán spolkové vlády.
Každá zemská vláda a každé spolkové ministerstvo má však své vlastní oddělení zabývající se navrhováním zákonů a poradenskou činností příslušné vládě, resp. jejímu členovi.

Zvláštní výsadní postavení zaujímá **ústavní služba spolkového kancléřství (*Verfassungsdienst),*** která je v jeho rámci (tedy jen vnitřně) odpovědná např. za legislativu týkající se ústavního pořádku, základních práv a svobod, věcí vztahujících se k jednotlivým zemím či zákona o federálních ministerstvech. Také může dále poskytovat právní služby třetím stranám (např. ministerstvům, zemím), tedy vyjadřovat se k návrhům zákonů, poskytovat rady v oblasti ústavního práva atd.
Ústavní služba může být pověřena vypracováním návrhu zákona stejně jako poskytnutím svých služeb. Často také participuje na konzultacích týkajících se návrhů zákonů.

15. Řecko

Státní rada kontroluje a priori legalitu prezidentských zákonných nařízení. Její vyjádření není závazné, ale nařízení by bylo nezákonné, pokud by Rada nebyla vůbec konzultována.

16. Slovensko

Legislatívna rada je poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády Slovenské republiky v oblasti legislativy.

Struktura Legislativní rady
Radu tvoří předseda, místopředseda, tajemník a další členové, které jmenuje a odvolává vláda.

V rámci rady existuje 5 stálých pracovních komisí (např. pro finanční právo při Ministerstvu financí, pro trestní právo při Ministerstvu spravedlnosti apod.). Tyto komise projednávají a posuzují návrhy vyhlášek, výnosů a opatření, které jim zašle ministr anebo vedoucí jiného ústředního orgánu k zaujetí stanoviska. Pokud však orgán, který takový návrh vypracoval

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

nesouhlasí se stanoviskem komise, předloží věc předsedovi Rady a k věci zaujme stanovisko Rada.

Činnost Legislativní rady
Rada zejména:
- projednává a posuzuje návrhy ústavních zákonů, návrhy zákonů, návrhy nařízení vlády a legislativních záměrů a připravuje pro vládu stanoviska k těmto návrhům,
- posuzuje soulad projednávaných návrhů zákonů a legislativních záměrů s právem EU a smlouvami Rady Evropy, kterými je Slovenská republika vázaná,
- připravuje na požádání vlády stanoviska i k jiným materiálům právní povahy,
- koordinuje práce při přípravě koncepce politiky vlády v oblasti legislativy,
- projednává návrh plánu legislativních úloh vlády vypracovaný většinou na období jednoho roku,
- pomáhá vládě při koordinaci a usměrňování činnosti ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy, pokud se týká o přípravu návrhů zákonů a návrhů nařízení vlády
- připravuje návrh legislativních pravidel vlády,
- připravuje pro vládu návrhy opatření ve věcech legislativní činnosti,
- zaujímá stanovisko v případě nesouhlasu předkladatele návrhu vyhlášky, výnosu anebo opatření se stanoviskem stálé pracovní komise legislativní rady k tomuto návrhu,
- dává podněty k výzkumu teoretických a praktických problémů v oblasti legislativy a slučitelnosti právního pořádku Slovenské republiky s právem EU.

K projednávanému materiálu zaujímá Rada stanovisko, které není právně závazné. Projednávání a usnášení je rada schopná jen je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů.

17. Slovinsko

Poradním orgánem vlády v otázkách týkajících se vládních návrhů zákonů je **Vládní úřad pro legislativu** (dále jen Úřad). Byl založen na základě článku 25 zákona o vládě Slovinské republiky, který upravuje obecně vznik vládních úřadů.

Struktura Vládního úřadu pro legislativu
V čele Úřadu stojí ředitel, kterého na základě návrhu předsedy vlády jmenuje i odvolává vláda. Ředitel se účastní jednání vlády i jednání jejích pracovních skupin. Při vedení úřadu je nadán stejnými pravomocemi jako ministr při vedení ministerstva. Za práci úřadu odpovídá předsedovi vlády a vládě. Ředitel může mít své zástupce.

Úřad se rozpadá na několik specializovaných oddělení. Jedná se o ústavní a mezinárodní sekci, o sekci evropských záležitostí, vnitřních věcí, veřejných financí a ekonomie, zemědělství, životního prostředí a územního plánování, nekomerčních veřejných služeb a jiných sociálních aktivit a pracovního zákonodárství a o sekci informačních technologií a všeobecných záležitostí.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

Činnost Vládního úřadu pro legislativu
Úkolem Úřadu je zejména:
- přezkum návrhů právních aktů, které vláda předkládá Národnímu shromáždění, anebo ke kterým si Národní shromáždění vyžádá vyjádření vlády a návrhů právních aktů vlády a ministerstev z hlediska jejich souladu s Ústavou, národním právním řádem a s evropským právem a z hlediska právní techniky jejich vypracování,
- na základě rozhodnutí vlády navrhování zákonů a jiných právních aktů,
- projednávání záležitostí týkajících se harmonizace vnitrostátního právního řádu s právem EU,
- studium a komparace právních aktů jiných zemí a mezinárodních organizací,
- formulace pravidel techniky tvorby návrhů vládních právních aktů, které jsou předkládány Národnímu shromáždění i právních aktů vlády a ministrů,
- provádí na účet vlády kontrolu ústavnosti a zákonnosti právních předpisů vydávaných ministerstvy,
- vydávání Úředního listu Slovinské republiky a Seznamu právních předpisů,

18. Španělsko

Státní rada *(Consejo de Estado)* je podle španělské Ústavy (čl. 107) nejvyšším poradním orgánem vlády. Jedná se o nejstarší instituci svého druhu v Evropě[6]. Její postavení je upraveno organickým zákonem č. 3/1980, o Státní radě. Podrobnosti upravuje organický řád Státní rady vydaný královským dekretem 1.674/1980, kterým se přijímá organický řád Státní rady.

Struktura Státní rady
Rada se skládá z pléna, Stálého výboru, studijního výboru, osmi sekcí a generálního sekretariátu.
Plénum je tvořeno stálými členy, členy volenými, členy z titulu své funkce, generálním tajemníkem a předsedou Rady. Stálí členové jsou neodvolatelní a jejich jmenování není časově omezeno. Jsou jmenováni z osob, které vykonávají anebo vykonávali některou z taxativně vypočtených funkcí (jedná se např. o funkci ministra, předsedy nebo člena výkonných rad samosprávných společenství, řádného člena Královské akademie začleněné do Španělského institutu či o řádného profesora ekonomických nebo sociálních věd na univerzitních fakultách s 15ti lety praxe). Členové z titulu své funkce zastávají určené funkce ve veřejné správě a jsou členy Rady po dobu jejich výkonu. Takovými funkcemi jsou např. ředitel Královské španělské akademie, generální prokurátor státu či předseda generální rady advokátů. Volení členové jsou v počtu 10ti jmenováni na období 4 let z osob, které vykonávají funkci v oblasti výkonu státní moci (jedná se např. o senátory, poslance, univerzitní rektory, velvyslance).
Stálý výbor tvoří Předseda Rady, stálí členové a generální tajemník.

[6] Její kořeny sahají až do roku 1526.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

Studijní výbor[7] je složený z předsedy Rady, dvou stálých členů, dvou z titulu své funkce a dvou volených jmenovaných Plénem a Generálním tajemníkem.
Sekce se specializují na určité obory, v současné době jich existuje osm. Předsedou každé z nich je stálý člen.
Generální sekretariát je pověřen plněním výkonných a koordinačních funkcí.

Rada zasedá v plénu, Stálé komisi nebo v jednotlivých sekcích. Zasedání Rady jsou, kromě zasedání ceremoniální povahy, neveřejná.

Činnost Státní rady
Úkolem Rady je dohlížet při výkonu své poradní funkce na dodržování Ústavy i ostatních částí právního řádu. V případech, kdy to povaha věci vyžaduje anebo na výslovnou žádost Rada hodnotí i účelnost a vhodnost právní úpravy a také usiluje o co největší efektivnost státní správy při plnění jejích funkcí.
Rada připravuje a vypracovává informační materiály (stanoviska) v případech, které projednává vláda, jednotliví ministři nebo samosprávná společenství.

O vydání stanoviska může žádat ministerský předseda, některý z ministrů či předseda vlády samosprávného společenství. V některých věcech musí být Rada konzultována povinně.
Plénum musí být konzultováno např. ve věcech návrhů zákonných dekretů, předběžných návrhů zákonů, které budou vydány k provedení, splnění nebo doplnění mezinárodních smluv, úmluv a dohod, v případě pochybností či rozporů, které vzniknou při interpretaci anebo v souvislosti s plněním mezinárodních úmluv, smluv či dohod, jejichž je Španělsko smluvní stranou, v případě právních problémů, které vzniknou při interpretaci nebo v souvislosti s plněním aktů nebo rezolucí mezinárodních nebo nadnárodních organizací, v případech vztahujících se k provádění komunitárního práva, ve věcech státních záležitostí, které vláda uzná za zvlášť důležité či ve věcech předběžných návrhů zákonů, které se dotýkají organizace, kompetence nebo fungování Rady.
Stálou komisi je třeba konzultovat např. v případě potřeby předchozího zmocnění Generálními kortesy[8] k vyjádření souhlasu státu k převzetí závazků z mezinárodních dohod a smluv, ve věci nařízení, která se vydávají k provedení zákona a jejich změny, v případě předběžných návrhů organických zákonů o delegaci kompetence státu na samosprávná společenství, v případě sporů o příslušnost mezi jednotlivými ministerstvy či v případě přezkumu správních aktů z moci úřední na základě zákona.

Stanoviska Rady však nejsou, kromě případů stanovených zákonem, závazná.

Poradní kompetence Rady v legislativních záležitostech umožňuje spoluúčast Rady při přípravě některých zákonů. Radě zejména přísluší dbát o ústavnost připravovaného zákona a o jeho

[7] Kompetence Rady nespočívá výlučně v předkládání stanovisek, ale spočívá rovněž v realizaci různých studií a vypracovávání textů, které by mohly sloužit jako základ pro návrhy zákonů. Studijní výbor byl vytvořen s úmyslem posílit tuto funkci.
[8] Generální kortesy jsou dvoukomorovým zákonodárným orgánem.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

soulad s mezinárodními smlouvami a dohlížet na jeho legislativně-technickou správnost. Rada také participuje na přípravě zákonných dekretů, při nichž vláda naplňuje svoji zákonodárnou funkci, kterou na ni delegují Kortesy. V obou případech dohlíží i na obsah a proces přípravy předpisu, kontroluje, zda znění zákonného dekretu nevybočuje z mezí zmocnění a zda naplňuje předmět, účel a další kritéria zmocnění.
Mezi legislativní kompetence spadá i poradní kompetence Rady v oblasti nařizovací pravomoci vlády, konkrétně v případě provedení zákona nebo mezinárodní smlouvy, kdy provádí preventivní kontrolu ústavnosti a zákonnosti.

V praxi řádná činnost Rady spočívá především ve výkonu kompetencí, které náleží Stálé komisi.

19. Švédsko

Orgánem s poradní funkcí při tvorbě návrhů zákonů je **Legislativní rada *(Lagrådet)***.

Struktura Legislativní rady
Legislativní rada se skládá ze soudců či bývalých soudců Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu (jde o nejvyšší soudní a správní orgány). V závislosti na pracovním zatížení se Rada člení na jednu až čtyři sekce se třemi soudci.

Činnost Legislativní rady
Dotaz může k Radě vznést vláda i výbor parlamentu.
Vyjádření Rady je až na výjimky nutné před přijetím rozhodnutí parlamentu o základních zákonech týkajících se některých svobod (např. tisku, omezování přístupu k oficiálním dokumentům).
Vláda žádá Radu o vyjádření v případě, že vládní návrh směřuje k novelizaci Ústavy či je veřejného významu. Vyjádření Legislativní rady nejsou pro vládu závazná. Jsou však oznamována v konečné verzi vládního návrhu zákona.

Rada se při přezkumu zaměřuje především na:
1. návaznost návrhu zákona k základním zákonům a právnímu řádu jako celku,
2. souvislost mezi jednotlivými ustanoveními návrhu,
3. soulad návrhu s požadavky právního státu,
4. problémy, které mohou v případě schválení návrhu v souvislosti s jeho aplikací vyvstat,
5. otázku, zda bude případný zákon v souladu s věcným záměrem návrhu.

20. Velká Británie

Žádný zvláštní orgán pověřený poskytováním poradenských služeb vládě v oblasti tvorby zákonů neexistuje. Důležitou roli v procesu tvorby právních předpisů, jejichž navrhovatelem je vláda, však hraje Úřad parlamentní rady.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

Úřad parlamentní rady *(The Parliamentary Counsel Office)*, jakožto úřad odpovědný za návrhy vládních zákonů datuje své kořeny do roku 1869, kdy byla ustavena Parlamentní rada pro finance.

Struktura Úřadu parlamentní rady
V současnosti se Úřad skládá z 60ti právníků (21 parlamentních radů, 12 zástupců parlamentních radů, 7 asistenty seniory a 20 asistenty parlamentních radů).

Činnost Úřadu parlamentní rady
Úřad vypracovává vládní návrhy zákonů (s výjimku těch, které se týkají výlučně Skotska). Činí tak v souladu s instrukcemi, které za tímto účelem obdrží od právního oddělení dotčeného úseku vlády. Úkolem Úřadu není jen vypracování návrhu zákona po jazykové stránce, ale i objasnění a detailní vypracování politiky („policy"), kterou návrh zákona má uvést v platnost. Za tímto účelem Úřad spolupracuje s právníky a pracovníky příslušného úseku vlády.
Úřad vypracovává i pozměňovací vládní návrhy.
V přípravě poslaneckých návrhů zákonů Úřad neparticipuje, ledaže by takový návrh podporovala i vláda.

Činnost Úřadu se většinou odehrává ve dvoučlenných či tříčlenných pracovních skupinách. Instrukce k návrhu zákona obdrží tzv. rada senior, ten je pak za něj také odpovědný. Na návrhu pracuje spolu s jedním či dvěma tzv. rady juniory. Radové nejsou oborově specializováni, předpokládá se, že každý z nich je schopen pracovat na návrhu týkajícím se jakékoli oblasti (výjimku tvoří finanční zákony).

Ačkoli je hlavní funkcí Úřadu navrhovat zákony, vykonává i určité funkce poradního charakteru. Jedná se např. o skutečnost, že právníci Úřadu poskytují vládě poradenské služby v parlamentních a ústavních otázkách.

Prameny

- materiály ECPRD
- L'article 160 de la Constitution de la Belgique fédérale
- Lois coordonées sur le Conseil d' État
- www.om.fi
- La Constitution française
- www.conseil-etat.fr
- Schorm Vít: Proces tvorby zákonů ve Francii, Praha 2000
- www.ce.etat.lu
- Loi du 12 juillet 1996 portant réforme du Conseil d'État
- La Constitution révisée du 17 octobre 1868
- www.raadvanstate.nl
- Vostrá, L., Čermáková, J. (eds) - Otázky tvorby práva v České republice, Polské republice a Slovenské republice, Aleš Čeněk, Plzeň, 2005

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

.

- Štatút Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky schválený uznesením vlády SR z 29.septembra 1992 č. 749
- Ley Orgánica 3/1980, de 22 de abril, del Consejo de Estado
- Ley Orgánica 3/2004, de 28 de diciembre. BOE 29-12-2004
- www.consejo-estado.es
- www.parliamentary-counsel.gov.uk
- Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union i.n.pa.

Práce slouží výhradně pro poslance Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.